

DEVLETLER HUKUKU

(Uluslararası Kuruluşlar)

DEVLETLER HUKUKU

DÜNYA ÜZERİNDE FAALİYET GÖSTEREN ULUSLARARASI KURULUŞLAR

G-8'ler

Dünyanın en gelişmiş sekiz ülkesidir.

- | | | |
|-----------|-----------|---------------------|
| ❖ ABD | ❖ ALMANYA | ❖ İNGİLTERE |
| ❖ KANADA | ❖ İTALYA | ❖ RUSYA(En son üye) |
| ❖ JAPONYA | ❖ FRANSA | |

Not: TÜRKİYE, 2004te yapılan toplantıya demokratik ortak sıfatıyla katılmıştır.

NOT: Türkiye G-8'e üye değildir.

❖ Şifre: FAKİİR-J

D-8'ler

Gelişmekte olan sekiz ülkedir.

- | | | |
|-------------|-----------|------------|
| ❖ BANGLADEŞ | ❖ MISIR | ❖ PAKİSTAN |
| ❖ ENDONEZYA | ❖ NİJERYA | ❖ TÜRKİYE |
| ❖ İRAN | ❖ MALEZYA | |

❖ Şifre: EMMİN TaBiPa ve i joker

Not: D-8'lerin kuruculuğunu eski Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan başbakanlığındaki Türkiye yapmış olup, daha sonra örgüt önemini yitirmiştir.

NOT: Türkiye D-8'e üyedir.

KEİ(Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü)

Amacı, Karadeniz'e kıyısı bulunan ülkeler arasında ekonomik alanlarda işbirliği sağlamaktır. Karadeniz'e kıyısı bulunan Türkiye, Rusya, Bulgaristan, Romanya ve Gürcistan'dan oluşur. Kurucusu Türkiye'dir.(2005 KPSS)

NOT: Türkiye aynı zamanda KEİ üyesidir.

OPEC(Petrol İhraç Eden ülkeler Birliği)

1960 yılında kurulmuştur. Suudi Arabistan, Kuveyt, Irak, İran, Venezuela, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Libya, Cezayir, Nijerya, Gabon, Ekvator ve Endonezya'dan oluşur. Dünya Petrol Fiyatlarının ayarlanmasında büyük etkinlikleri vardır.

Not: Türkiye OPEC üyesi değildir.

EFTA(Avrupa Serbest Ticaret Bölgesi)

1960 yılında İngiltere, Avusturya, İsveç, İsviçre, Danimarka, Norveç, Portekiz arasında imzalanmıştır.

Not: 1991 yılında Türkiye ile EFTA arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmıştır.

NAFTA(Kuzey Amerika Serbest Ticaret Bölgesi)

1993 yılında ABD, Kanada ve Meksika arasında imzalanmıştır. Bu ülkeler arasında serbest ticaret bölgesi kurmayı amaçlamaktadır.

Not: Türkiye NAFTA üyesi değildir..

LAFTA(Latin Amerika Serbest Ticaret Bölgesi)

1961 yılında Arjantin, Brezilya, Şili gibi Latin Amerika ülkeleri tarafından kurulmuştur. Amacı bu ülkeler arasında ticari ilişkileri kolaylaştırmaktır.

Not: Türkiye, LAFTA üyesi değildir.

GATT(Gümrük Tarifeleri Ticaret Anlaşması)

Amacı ülkeler arası ticareti kolaylaştırmaktır. 1948 yılında kurulmuştur.

Not: Türkiye, GATT'a 1953 yılında katılmıştır. Türkiye GATT'a üyedir.

NORDİK(Kuzey Avrupa Ülkeleri)

1952 yılında Danimarka, Norveç ve İsveç tarafından kurulmuştur. Amacı, bu ülkeler arasında Gümrük Birliği oluşturmaktır.

Not: Türkiye, NORDİK üyesi değildir.

WTO(Dünya Ticaret Örgütü)

1955 yılında kurulmuştur.

Not:Türkiye, WTO'ya 1995'te katılmıştır. Türkiye WTO'ya üyedir.

OEEC(Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü)

Amacı, Avrupa ülkeleri arasında ekonomik işbirliği sağlamaktır.

Not: Türkiye, OEEC'ye 1948'de katılmıştır. Türkiye OEEC'ye üyedir.

EPU(Avrupa Ödemeler Birliği)

1950 yılında kurulmuştur.

Not: Türkiye, EPU'ya 1957'de katılmıştır. Türkiye EPU'ya üyedir.

APEC(Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği)

Not: Türkiye, APEC üyesi değildir.

IDB(İslam Kalkınma Bankası)

Not: Türkiye, IDB'nin kurucu üyesi olup, birliğe 1975'te katılmıştır. Türkiye IDB'ye üyedir.

ASDB(Asya Kalkınma Bankası)

Amacı Asya ülkelerinin az gelişmiş ülkelerine ekonomik ve sosyal yardım sağlamaktır.

Not: Türkiye, ASDB üyesidir.

AGİK(Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konseyi)

Not: Türkiye, AGİK üyesidir.

BAB(Batı Avrupa Birliği)

1948'de Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Fransa ve İngiltere tarafından kurulmuştur.1955'de Almanya ve İtalya'da birliğe katılmıştır.

Not: Türkiye, BAB'ye 1992 yılında katılmıştır. Türkiye BAB'a üyedir.

TÜRKSOY(Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi)

1993 yılında Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Türkiye'nin bir araya gelmesiyle kurulmuştur. Resmi dili Türkçe'dir. Merkezi Ankara'dadır. Amaçları, Türkçe konuşulan ülkeler arasındaki kültürel ilişkileri geliştirmek, Türk kültürünün araştırılıp geliştirilmesi ve uluslar arası arenada tanıtılmasına katkıda bulunmak, çeşitli sebeplerle oluşan kültürel farklılıkları ortadan kaldırmaktır.

Not: Türkiye, TÜRKSOY'un kurucusudur. Türkiye TÜRKSOY'a üyedir.

OECD(Dünya Ekonomik Kalkınma Örgütü)

Amacı, üye ülkeler arasında ekonomik kalkınmayı sağlamaktır.

Not: Türkiye OECD Üyesidir.

İKÖ(İslam Konferansı Örgütü)

Amacı, Müslüman ülkeler arasında yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamaktır.

Not: Türkiye, İKÖ'nün kurucu üyesi olup başkanlığına TC. vatandaşı olan **Ekmelettin İhsanoğlu** getirilmiştir. Türkiye İKÖ'ye üyedir.

NATO(North Atlantic Treaty Organization-Kuzey Atlantik Anlaşması):

4 Nisan 1949 yılında, başını SSCB'nin çektiği **komünizm** tehdidine karşı kurulmuş **savunma paktıdır**. Örgütün merkezi Brüksel olup 26 üye ülkeden oluşmaktadır.

❖ BELÇİKA	❖ NORVEÇ	❖ POLONYA
❖ KANADA	❖ HOLLANDA	❖ BULGARİSTAN
❖ DANİMARKA	❖ PORTEKİZ	❖ ESTONYA
❖ ABD	❖ TÜRKİYE	❖ LETONYA
❖ FRANSA	❖ YUNANİSTAN	❖ LİTVANYA
❖ İNGİLTERE	❖ ALMANYA	❖ ROMANYA
❖ İZLANDA	❖ İSPANYA	❖ SLOVAKYA
❖ İTALYA	❖ ÇEK CUM.	❖ SLOVENYA
❖ LÜKSEMBURG	❖ MACARİSTAN	

Not: Türkiye, NATO'ya **Kore Savaşından sonra 1952 yılında** Yunanistan'la birlikte üye olmuştur. Bu yüzden Türkiye NATO'nun kurucu üyesi değildir.

Not: Birliğe en son katılan ülke **Slovenya**'dır.

Not: Haziran 2004 tarihindeki NATO zirvesine Türkiye(İstanbul) ev sahipliği yapmıştır. **Türkiye NATO'ya üyedir.**

VARŞOVA PAKTI

1955 yılında başını Amerika'nın çektiği **kapitalizm** tehdidine karşı kurulmuş olup SSCB'nin dağılmasıyla günümüzdeki önemini yitirmiştir. **Türkiye, Varşova Paktı'na üye değildir.**

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER(BM-UN)

Amacı, dünya barışını korumaktır. Temelleri Birinci Dünya Savaşında, 1919'da **Milletler Cemiyeti** olarak atıldı. Birleşmiş Milletler adını ise İkinci Dünya Savaşından sonra, 1945 yılında almıştır. 171 ülkeden oluşur. Birliğe katılan en son üye **Litvanya**'dır.

Not: Andorra, Tayvan, Kribati, Kuzey ve Güney Kore, Liechtenstein, Monako, Nauru, San Marino, İsviçre, Tongo, Tuvalu ve Vatikan dışındaki Dünya'daki bütün ülkeler Birleşmiş Milletlerin üyesidir.

Not: Birleşmiş Milletlerin merkezi New York'tadır. Uluslararası Adalet Divanı'nın merkezi ise Lahey(Hollanda)'dedir.

Organları:

1. Genel Kurul

Bütün üye devletlerin katıldığı ve bir oya sahip olduğu organdır.

2. Güvenlik Konseyi

Karar organıdır. Bu yüzden birliğin en önemli organıdır. 15 üyeden oluşmaktadır.

a. **Daimi Üyeler:** 5 Üyeden oluşur. Bunlar **ABD, Rusya, Çin, İngiltere, Fransa**

b. **Geçici Üyeler:** 10 üyeden oluşur. Üyeler iki yıl için seçilir.

Güvenlik Konseyi önemli olmayan konularda 15 üye devletten herhangi 9'unun olumlu oyu gerekirken, önemli konularda (Savaş İlanı) yine 15 üyeden 9'unun olumlu oyu gerekir. Ancak, **bu 9 oy içinde daimi üyelerin tamamının olumlu oy kullanmaları gerekir.**

Not: BM geçici üyeliğini 01 Ocak 2009 yılından itibaren 2 yıl süreyle yürütecek olan ülkeler **Türkiye** ile birlikte Avusturya, Uganda, Meksika ve Japonya'dır.

Not: Ülkemiz BM kararı ile Afganistan'a Bosna-Hersek'e ve Somali'ye asker göndermiştir.

3. **Ekonomik ve Sosyal Konsey:** Ekonomik, sosyal ve kültürel konularda Genel Kurul'a tavsiyede bulunur.

4. **Vesayet Konseyi:** Manda ve himaye altında bulunan devletlerin çıkarlarını korumakla görevlidir. Ancak, günümüzde manda altında bulunan devlet kalmadığı için vesayet konseyinin de görevi son bulmuştur.

5. **Uluslararası Adalet (Lahey) Divanı:** Devletlerarası uyuşmazlıkları çözüme bağlayan organdır. Kararları bağlayıcıdır.

6. **Sekreterlik:** Diğer organların vermiş olduğu görevleri yerine getirir. Güvenlik Konseyinin dikkatini uluslararası problemlere çekmekle görevlidir.

Not: Türkiye, Birleşmiş Milletlere 05 Mart 1945 yılında üye olmuştur. Aynı zamanda ülkemiz, Birleşmiş Milletlerin kurucularındandır.(2005 KPSS) **Türkiye BM'ye üyedir.**

Not: Türkiye, BM üyesi olduğu için BM organlarının almış olduğu bütün kararlara uymak zorundadır.

Birleşmiş Milletlere Bağlı Kuruluşlar

Not: Ülkemiz Birleşmiş Milletlere bağlı aşağıdaki kuruluşların tamamına üyedir.

UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Organizasyonu	IFC	: Finansman Teşkilatı
UNİCEF	: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu	ICDA	: Sivil Havacılık Teşkilatı
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü	GATT	: Gümrük Tarifleri Genel Merkezi
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü	WIO	: Fikir ve Mülkiyet Teşkilatı
FAO	: Gıda ve Tarım Örgütü	IMCO	: Denizcilik Danışma Teşkilatı
IMF	: Uluslararası Para Fonu	UPU	: Posta Teşkilatı
UNITAR	: Eğitim ve Araştırma Enstitüsü		
UNCHR	: Mülteciler Yüksek Komiserliği		
WEP	: Dünya Gıda Programı		
UNIDO	: Kalkınma Teşkilatı		
UNEP	: Nüfus Faaliyetleri Fonu		
UNDRO	: Afet İşleri Yardım Dairesi		
IBRD	: Dünya Bankası		
IDA	: Kalkınma Birliği		

AVRUPA BİRLİĞİ(AB)

Temelleri 1951 tarihli **Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu**'na dayanır(Belçika, Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Lüksemburg).

1957'de imzalanan **Roma Antlaşması** ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ismini değiştirerek **Avrupa Ekonomik Topluluğu** adını almıştır.1993 tarihli **Mastrich Antlaşması** ile tek bir para birimine geçilmiş, topluluğun adı **Avrupa Birliği** olarak değişmiş, tek bir devlet yolunda önemli bir adım atılmıştır. Birliğin şuan ki üye sayısı **27**'tir.

1958 : Belçika, Almanya, Fransa, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda

1970 : Danimarka, İngiltere, İrlanda

1981 : Yunanistan

1986 : İspanya ve Portekiz

1995 : Finlandiya, Avusturya ve İsveç

2004 : Estonya, Letonya, Litvanya, Polonya, Slovakya, Slovenya, Çek Cumhuriyeti, Malta, Macaristan, Güney Kıbrıs

❖ **Şifre: SSELLaMM PiÇ + Güney Kıbrıs.....a ve i joker**

2007 : Romanya ve Bulgaristan

Organları:

1. **Avrupa Parlamentosu**
2. **Bakanlar Konseyi (Konsey)**
3. **Avrupa Komisyonu**
4. **Avrupa Birliği Adalet Divanı**
5. **Avrupa Zirvesi**

Not: Birliğin en önemli organı Bakanlar Konseyi'dir. AB'ye üye olmak için Konsey üyelerinin tamamının olumlu oyunu almak gerekir. Bakanlar Konseyi'nde her üyenin tek bir oy hakkı vardır.

Not: Avrupa Birliği'nin merkezi Belçika'nın başkenti **Brüksel**'dedir.

Not: Avrupa Birliği Anayasası 29 Ekim 2004 tarihinde İtalya'nın başkenti Roma'da kabul edildi. Türkiye de bu anayasaya imza atmıştır.

Not: 2007'de AB anayasasında değişiklikler yapılmış olup AB anayasasının yeni ismi Lizbon Anlaşmasıdır.

Not: Avrupa Birliği'nin para birimi **Euro**'dur. 01 Ocak 2002 yılında dolaşıma girmiştir. Avrupa Birliği üyesi olup da Euro'yu kabul etmeyen üç ülke vardır. **İngiltere, Danimarka ve İsveç...**

Not: Avrupa Birliği'nin şuan ki dönem başkanı **Fransa**'dır. 01 Ocaktan itibaren 6 ay süreyle AB Dönem Başkanı Çek Cumhuriyetine geçecek

Not: Hem Avrupa Birliği'ne hem de NATO'ya üye olan ülkeler Belçika, Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Lüksemburg, İngiltere, Yunanistan, İspanya, Danimarka, Portekiz, Polonya Macaristan, Litvanya, Letonya, Estonya, Slovakya, Çek Cumhuriyeti ve Slovenya...

Türkiye, Avrupa Birliği İlişkileri:

- * Türkiye, o zamanki adıyla AET'ye ortaklık anlaşması için ilk **defa 1959**'da başvuruda bulunmuştur.
- * 1963'te **Ankara Antlaşması** imzalanmıştır.
- * 1973'te Katma Protokol imzalanarak **geçiş dönemine** geçilmiştir.
- * 1987'de **tam üyelik** başvurusunda bulunulmuştur.
- * 1995'te Avrupa Birliği ile Türkiye arasında **Gümrük Birliği Anlaşması** imzalanmıştır.
- * 03 Ekim 2005 tarihinde **müzakerelere** başlandı.

Not: Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girişi konusunda referandum kararı alan iki ülke vardır. Bunlardan biri **Fransa**, diğeri ise **Hollanda**'dır.